

In dit nummer onder andere: .....

- * 'DUBBELDAM', de roemruchte Lloyd-scheepsmodelbouwer.
- * Het schip van de maand, het ss SAMARANG - 1883.
- * Voortgang project; 'SERIMPI-danseres'.
- * Modjokerto-motorreddingsloep.
- * Indische/Molukse herdenking op 15 augustus.
- * Foto-upgrade van de Maand.
- * Scheepsbel bij het Slamant-monument .....

Het ss Samarang varende in het Suezkanaal - 1888.

COLOFON

'LLOYD - MAIL'
Redactie: Ed van Lierde
Tekstcorrectie:
Josje van Lierde-Olivier

Uitgever:
Koninklijke Rotterdamsche Lloyd
Heritage (Lloyd-Atelier) - Netersel
Telefoon: 0497 - 840999
E-mail: Lloydexpo19@gmail.com
KVK nr: 90099052
Bank nr: NL82 TRIO 0320660095

© Copyright Ed van Lierde - 2022

Het schenden van auteursrecht is strafbaar volgens Artikel 31 van de Auteurswet.

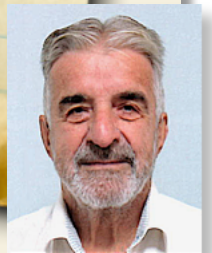

KATA PENGANTAR

De kruiddampen van de heftige maanden juli en augustus zijn nog niet helemaal opgetrokken. In die periode verloren we niet alleen ons Nederlands/Indische icoon en Lid van ons Comité van Aanbeveling, Wieteke van Dort, maar kwam ondergetekende ook onnodig onder zwaar medisch vuur te liggen. Met nog één operatie in het verschiet, ben ik altijd nog ernstig beter uit dan Wieteke en haar echtgenoot Theo. Zij zijn niet meer en moesten op een tragische manier heengaan!

Om dit voorwoord, ook wat het Lloyd-Atelier betreft, in een niet super juichende sfeer af te ronden, wil ik u aangeven dat Het Bogor-project, op een niet al te empathische wijze, naar de klikobak is verwezen. Op pagina-6 leest u meer over de 'ins en outs' van de beweegredenen die men op de Nederlandse ambassade te Jakarta kennelijk heeft gehanteerd. Ongelooflijk maar waar is het feit dat in 2017 een Culturele Attaché van de Nederlandse ambassade mede oorzaak was van het succes van de prachtige Indonesië-projecten en dat zijn twee opvolgers het ambassadebeleid het vorige en dit jaar een onbegrijpelijk negatieve 180° wending hebben gegeven.

Nog iets positiefs? ..... Jawel ..... volgend jaar gaan we ons 20-jarig bestaan vieren. In 2005 startte ik in het Friese Oudehorne met de bouw van een mini-Lloydmuseum. Sindsdien is er heel wat water door de Maas gestroomd, veel projecten zijn opgezet en tot succes gebracht en na die 20 jaar hebben wij nog steeds het idee dat we voorzien in een zekere behoefte. Daar tegenover staat dat het 'voorzien' ook eindig is, dat moge duidelijk zijn.

ONS COMITÉ VAN AANBEVELING

De leden van het Comité van Aanbeveling verbinden hun eigen, goede naam aan het Lloyd-Atelier. Hiermee willen zij de belangrijkheid van het onderwerp (de Koninklijke Rotterdamsche Lloyd en al haar voorgangers in relatie tot de vaart op Nederlands Indië) onderstrepen. Zij geven hiermee tevens aan dat de poging van het Lloyd-Atelier het genoemde onderwerp uit de vergetelheid te houden, bij haar in goede handen lijkt. Momenteel bestaat het Comité uit de volgende leden (alfabetische volgorde):

Mr. Hein van Ameijden

Oud Algemeen directeur Damen-Schelde
Naval Shipbuilding te Vlissingen.

Gerard Cox

Acteur, zanger, scenarioschrijver,
cabaretier, columnist te Rotterdam.

'In Memoriam'
Wieteke van Dort

Karakteristiek

Het ss Samarang is op 19 juli 1883 onder bouwnummer-218 bij de scheepswef Raylton, Dixon & Co. Middlesbrough on Tees tewatergelaten. Onder het naamsein: PRQK werd zij in oktober van dat jaar aan de N.V. Rotterdamsche Lloyd opgeleverd. In 1894 onderging zij te Vlissingen een verbouwing kreeg; een geheel nieuwe stoommachine en werd maar liefst 7 meter verlengd. Ze werd na de verbouwing herdoopt in 'Oengaran'. Echter, volgens overlevering mag men de naam van een schip niet veranderen, zij vond daarom in Russische handen haar sloopeinde, dat gebeurde in 1909.

Technische gegevens

Vrachtschip met accommodatie voor 42 passagiers, type full scantling, 2 dekken. Bruto reg. ton: 2.225, l x b x h: 91,4 x 11.2 x 8,0 meter. R & W Compound stoommachine gebouwd in Newcastle: 2 cil., 1,200 ipk, dat de Samarang, met één scheepsschroef, een dienstnelheid gaf van 10 knopen/per uur.

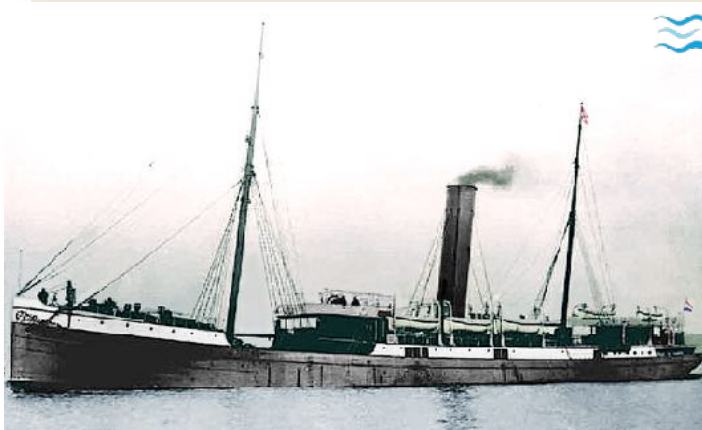
De Gereja Blenduk kerk te Semarang - 1753.

De granaatappel, symbool van Samarang en omstreken.

aangekocht en gerestaureerd in 2022.

1881 - ss Samarang in rustiger water en een lange schoorsteen.

Glas-in-loodraam ss Samarang

Hierboven links, ziet u het schitterende glas-in-loodraam dat waarschijnlijk in de passagierssalon heeft gehangen en die wij van een Vlissingse familie konden kopen. Voor een ruim bedrag hebben wij dit erfgoedraam in 2022 door glaskunstenaar Anja van Aalen te Diessen (N.Br.) laten restaureren. Rechts ziet u het prachtige restauratieresultaat van het authentieke Lloydraam uit 1894. Een geschat jaartal omdat het ss Samarang toen voor een verbouwing en naamsverandering op de helling bij de Koninklijke Maatschappij 'De Schelde' te Vlissingen lag.

Terwijl we gebruikmaakten van de vakantie-tilte om enkele procédé-opties, voor het creëren van een SERIMPI-kloon, met elkaar te vergelijken, is heel goed nieuws uit Vlissingen gekomen. Hein van Ameijden van DAMEN Naval Shipbuilding heeft kunnen regelen dat de aldaar gemaakte 3D-scan gratis gedetailleerd wordt. Dat detailleren is een enorme klus en dus behoorlijk prijzig om uit te voeren. Omdat deze giga-klus tussen de andere taken van de afdeling 'Naval Technology' moet worden uitgevoerd, zal de projectplanning enkele maanden naar voren worden gescho-ven, dit helpt enorm mee om uiteindelijk een goede prijs/kwaliteit-verhouding te krijgen.

Fondsenwerving voorziet in twee SERIMPI-klonen

Zoals het er nu uitziet kunnen wij eind dit jaar de fondsenwerving voor twee bronzen SERIMPI-klonen op ware grote (120 cm.), opstarten. Als 90% van de projectbegroting binnen is, kan het SERIMPI- procédé zelf worden opgestart. Fondsen zien graag dat de aanvrager zelf en zijn achterban ook een financiële bijdrage aan het eigen project leveren. Om die reden zal het Lloyd-Atelier een eventueel tekort van € 1.000,- aanzuiveren en zal financieel support van onze achterban uiteraard een positief effect hebben op het succes van fondsenwerving! De twee klonen zijn bestemd voor een, nog nader te bepalen, groot Nationaal Museum en de andere kloon voor het Lloyd-Atelier zelf.

Mogelijk is er een 3e en 4e partij die ook een SERIMPI-kloon in huis wil halen, dat kan uiteraard en zij mogen dan, bij een donatie, gratis de bronsgietmal gebruiken. Hoe mooi zou het zijn als straks zo'n 4 à 5 SERIMPI's, goed verspreid over Nederland, staan te pronken. Uiteraard kan het project-team partijen voorzien van het exact achtergrondverhaal en indien gewenst kunnen wij ook zorgen voor de bouw van een scheepsmodel van het ms Dempo!?

Begroting

De uitgewerkte begroting geeft nu een bedrag van om en nabij de € 19.000,- aan, dus voor twee bronzen SERIMPI-'s, op ware grote (1.20 m.hoog) ..... **wordt uiteraard vervolgd**

15 AUGUSTUS - HERDENKING .....

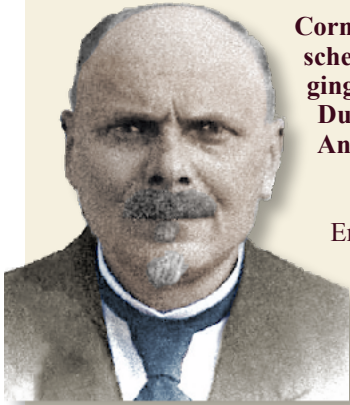
Burgemeester Jeroen Dijsselbloem van de gemeente Eindhoven, de stichting Indisch & Moluks Gedenk-teken en vele genodigden her-dachten op 15 augustus jongstleden de gevallen in voormalig Nederlands Indië. Wat in deze indrukwekkende herdenking opviel was het prachtige verhaal van mevrouw Carola Eijzenring (tweede generatie). Met bijzondere timing sprak zij onvergetelijke woorden die aanspoorden tot diep nadenken, met bijzondere timing omfloerst door eveneens binnendringend Aboriginal didgeridoo-geluid door Eric Dekkert en versterkt door emotioneel gezang van de Indische sopraan Trees van Liempit .....

Méer dan 'n herdenking!

Het prachtige gedenkteken, in de vorm van een bronzen reiskoffer, laat zien dat er 'n extra, soms vergeten, dimen-sie in dit monument is aangebracht, namelijk niet alleen de 'repatriëring' van Indische en Molukse landgenoten naar Nederland, waarbij door de Nederlandse overheid beloften zijn gedaan die nooit zijn nagekomen! Neen, de koffer staat zeker ook symbool voor de nooit mogelijk gemaakte reis terug naar het geliefde moederland!!

Cornelis Dubbeldam begon op 16 mei 1906 een scheepstimmerbedrijfje te Ridderkerk. In rechte lijn ging het bedrijf over van vader op zoon. Cornelis Dubbelman, oprichter en directeur 1905-1929, Antonie Dubbeldam, directeur 1930-1972

Er was veel vraag naar gietmodellen en teak-houten stuurraden. Een van de eerste klanten was de Alblasserdamsche Machinefabriek. De klantenkring groeide en in 1916 vroeg een kleine scheepswerf aan Dubbeldam een model te maken van een sleepboot. Niet van harte, maar om een goede klant terwille te zijn vervaardigde Cornelis met groot succes zijn eerste halfmodel. Er kwamen

meer aanvragen, o.a. van de scheepswerf 'De Maas' te Slikkerveer voor een kolentransportschip voor de vaart op Spitsbergen.

Rotterdamsche Lloyd

Toen de rederij failliet ging kwam de vloot en daarmee ook het model in handen van de Rotterdamsche Lloyd. Bernhard Ruys (zelf een amateur modelbouwer) was vol bewondering, en gaf opdracht voor de levering van modellen van o.a. de Indrapoera en de Sibajak.

Glorietijd en terugval

Tot die tijd werden de meeste modellen in Engeland en Duitsland besteld. Met de bestellingen en de belangstelling van de heer Ruys kwam voor Dubbelman de grote doorbraak als scheepsmodelbouwer. Naast de Lloyd werden de grote rederijen als HAL, Mij Nederland, KNSM. en vele andere vaste klant. Het was de glorie-tijd van de grote passagiersschepen. De terugval van de Nederlandse scheepsbouw liet ook Dubbeldam niet onberoerd. Het aantal medewerkers liep sterk terug en vandaag de dag zijn het vooral modellen van luxueuze jachten die vervaardigd worden.

Foto boven

Scheepsmodel fregat Doelwijk-2 van Willem Ruys J. D.zn.

Foto daaronder

De Sibajak, nog steeds te zien in het oude hoofdkantoor aan de Lloydkade.

Foto's links

Een groot scheepsmodel bestemd voor Madurodam te Den Haag.

Note

- Bovenste twee foto's zijn een upgrade van het Lloyd-Atelier
- Deel van tekst overgenomen uit de 'Waalpost' van 12 augustus 1992.

Foto rechtsonder

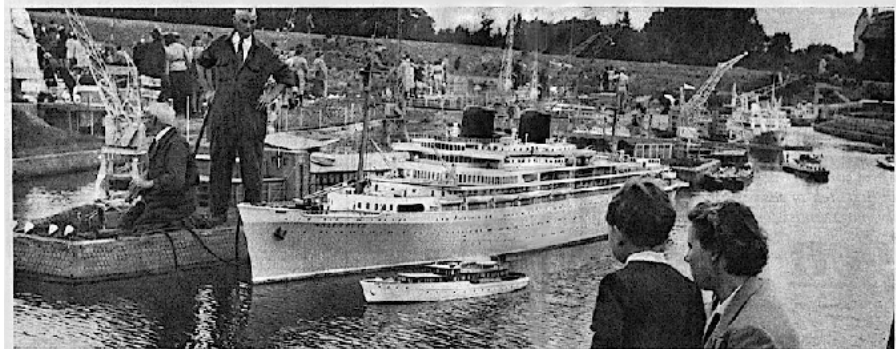
Twee, in 1957 door de N.V. Koninklijke Rotterdamsche Lloyd bij Dubbeldam bestelde 'Maas Lloyd'-scheepsmodellen, schaal 1: 100.

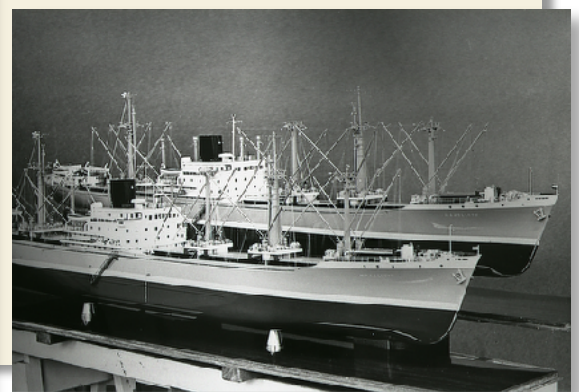
TOM THUMB TOWN

Dutch build a scale model panorama of a thousand years of Holland's architecture

MADURODAM is a complete Dutch town—but not one lives in it, unless the gnomes. It's not because it has been abandoned because of its age, though the architecture ranges over 1000 years. Madurodam is a scale-model town built as an exciting memorial to the students of Holland who fought against the Nazis in World War II. It takes its name from the principal contributor of the capital to build the town, father of student Maduro, killed in the war. Admission charge none to support a sanatorium for TB students.

Madurodam is an inland city, but it has a fine harbor. Largest ocean liners make its . . . quays a regular berth for "Transatlantic commerce".
 P.X.—Page 4—July 15, 1955
 P.M.—Page 6—July 14, 1956

Aan alles komt een eind! Het BOGOR-project zou de derde in de reeks Indonesië-projecten van het Lloyd-Atelier zijn. Echter 'de sterren' keerden zich op diverse fronten tegen een succesvolle voortzetting daarvan. Sinds de wisseling van de wacht op de Nederlandse ambassade te Jakarta, begon het BOGOR-project namelijk op losse schroeven te staan.

Ambassadebeleid

Het nieuwe Hoofd Cultuur & Communicatie, tevens directeur van het Erasmushuis kwam, als volkomen verrassing, met de mededeling dat het ambassadebeleid zodanig was veranderd dat men niet, zoals bij het BATAVIA-project en MEDAN-project het geval was, ook het BOGOR-project zou gaan meefinancieren. Jammer dat de motieven die men daarvoor naar voren bracht niet klopten! Aangezien de ambassade de grootste sponsor was en ook mensen op locatie ter beschikking stelde (Batavia-project), heeft deze 180° beleidswijziging onze Indonesië-projecten uiteindelijk de kop gekost! Maar, zoals de Hindu-God 'SHIVA', zowel God van de 'vernietiging' als van de 'opbouw' is, zo is inmiddels uit de as van het BOGOR-project een ander interessant Indonesisch project boven water komen drijven, namelijk, het project: de 'SERIMPI-danseres'.

Vulkaanuitbarsting, overstromingen en verkiezingen .....

Eerst zorgden natuurgeweld en 'tricky' verkiezingen op Java er voor dat de opening van de gezamenlijke expositie op verzoek van onze Indonesië-partner, een vol jaar moest worden verschoven: van november 2023 naar november 2024. In die tussentijd was ik er in geslaagd om de Batavia-collectie, die per abuis door de Nederlandse ambassade bij hen werd opgeslagen, voor Bogor te bestemmen. De eigenaar van onze schenkings-collectie dacht slim te zijn door de collectie bij de ambassade te dumpen. Contractueel moest hij de collectie namelijk op zijn kosten, terug naar Nederland sturen!! Wat kennelijk geen der partijen door had, was dat deze collectie het oorspronkelijke eigendom van het KRL-Museum was en dat deze 1 januari 2020 door het toenmalige nieuwe bestuur was ontmanteld. Daarvóór al, was het Lloyd-Atelier in Netersel in 2019 geopend. Het Lloyd-Atelier was dus geen partij, maar heeft zich wel opgeworpen het probleem op te lossen. Een oplossing lag binnen bereik, doch de Nederlandse ambassade besloot ook

aan het oplossen van het (eigen) probleem niet mee te werken, integendeel en dat is uitermate jammer!

Genadeklappen .....

Tot onze onprettige verrassing sommeerde de Nederlandse Ambassade begin 2024 ons de Batavia-collectie vóór 1 juni en op eigen kosten bij de Ambassade te laten weghalen en elders op te slaan. Het kostte ons enige moeite om onze verbazing en teleurstelling over te brengen en de Ambassade inderdaad duidelijk te maken dat wij in feite geen zakenpartij zijn! Ondanks dat wij met mogelijke oplossingen kwamen (bijvoorbeeld de collectie naar het Maritiem Museum 'Bahari' te Jakarta) werd dit totaal genegeerd. Bij deze onwil moest ik denken aan de grote blunders van de Nederlandse overheid in de afgelopen jaren, bijvoorbeeld in het kader van de toeslagenaffaire en het aardbevingbeleid in Groningen ..... ik kon niet anders dan de beruchte datum van 1 juni gewoon voorbij laten gaan. Tot overmaat van ramp kregen wij 3 maart 2024 te horen dat onze Indonesië-partner Bapak Soedjai Kartasmita een herseninfarct had gekregen en met zijn hoge leeftijd waarschijnlijk niet meer zou kunnen functioneren, notabene diegene die van het Medan-project een succes had gemaakt! Bij elkaar opgeteld, betekende dit zoveel tegenslagen voor het Bogor-project dat we 'die kelk hebben moeten leegdrinken'. Omdat wij medewerking van de Nederlandse ambassade essentieel achtten, zijn hiermee de prachtige Indonesië-projecten, die in 2017 juist met zoveel enthousiasme door de ambassade werden ondersteund, gedwongen beëindigd. Dat is erg spijtig om te moeten vaststellen. We besluiten dan maar met een rasechte doodoener: "Het is wat het is ..... wen er maar aan!" en zoals eerder aangegeven: het volgende, schitterende project heeft zich alweer aangediend!"

Rechts: Bapak Soedjai in betere tijden!

HET SLAMAT-MONUMENT KREEG EEN SCHEEPSBEL UIT NEDERLANDS INDIË !

In augustus 2024 viel mijn (altijd zoekend) oog op internet op een scheepsbel uit Nederlands Indië. De grootvader van de verkoper was Koopvaardij officier en reserve officier bij de Marine geweest. In de Tweede Wereldoorlog heeft hij, gedwongen door de Jap, aan de Birma-spoorweg gewerkt en grootmoeder had eveneens in een Jappenkamp gezeten. Echter, grootmoeder kreeg, na de oorlog, een tropenziekte en moest terug naar Nederland om nooit meer terug te keren!

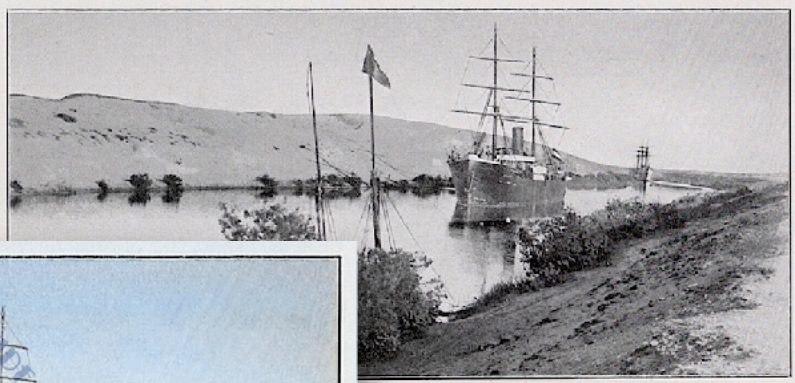
Grootvader heeft de 'Indische' bel meegenomen en heeft toen in een machinefabriek te Assen een mooie koperen ophangbeugel laten maken. Na de verkoop van de Drentse boerderij reisde scheepsbel en beugel jaren- lang met de familie mee totdat vorige maand een bijzonder mooie plek is gevonden bij het al indrukwekkende Slamat-Monument. De verkoper vond het een eer dat de bel zo goed terecht is gekomen!

"Lloydenized by Lloyd-Atelier"

FOTO-UPGRADE VAN DE MAAND .....

Het Suez-kanaal ... voor vele zeevarenden een roemruchte plek! Deze upgrade van een foto uit 1883 laat eens te meer zien wat upgrade en colourizing kunnen opleveren. Soms hebben we daar slechts 20 minuten voor nodig, in andere gevallen zelfs meer dan een uur! Ook in het laatste geval blijft deze ingreep de moeite waard.

SAMARANG IN HET SUEZ KANAAL

STOOMSCHIP SAMARANG IN HET SUEZ KANAAL

Donaties

Lloyd-Atelier: De afgelopen maand hebben wij de gebruikelijke, maandelijkse donatie mogen ontvangen van Joke Hofman-Rijntjes, echtgenote van Lloyd-WTK Gerrit Hofman

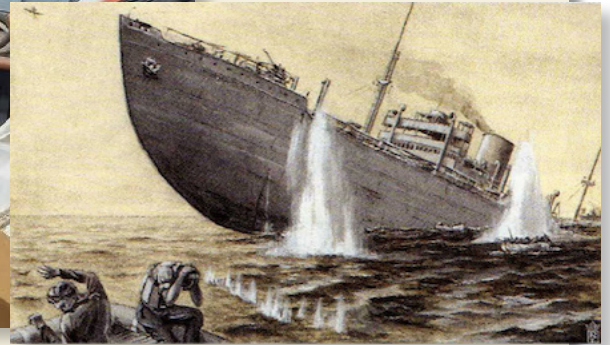
SERIMPI-project:

Voor het SERIMPI-project zijn afgelopen maand geen donaties binnengekomen, we hopen dat dit niet structureel is, maar gewoon aan de vakantieperiode ligt!?

De donateurs, in de afgelopen 'oogstmaand' ..... hartelijk dank voor uw, zeer gewaardeerd support!!

E-MAILVERKEER OVER MODJOKERTO-MOTORREDDINGSSLOEP .....

E-mail van Jos Lenoir, neef van Modjokerto-slachtoffer - 22 augustus 1944

Dag Ed, Ik heb vandaag de sloep Modjokerto bezocht, was onder de indruk en had me voorgesteld hoe het zou zijn..... is mijn oudoom, 5e Machinist Hendricus Johannes Antonius Pil hiermee aan land gekomen nadat het schip was getorpedeerd? Het verhaal wat mijn vader toen nooit heeft geweten ..... alleen dat ze op gruwelijke wijze zijn onthoofd .... Wat jammer dat de sloep er zo bij ligt, na al die inspanningen die jullie gedaan hebben en dat er helemaal niets vermeld staat over de geschiedenis. Wat kunnen we doen om het een gedenkwaardige plek te geven? Groet, Jos Lenoir.

Antwoord-email van Ed van Lierde - 25 augustus 2024

Beste Jos, Tja, daar ligt een belangrijk stuk familiegeschiedenis voor jou en het is inderdaad jammer dat de sloep er zo verfromfaaid bij ligt, inderdaad zonder enige informatie!? We hebben indertijd een speciale commissie opgericht die het Modjokerto-motorreddingssloep-project verder (gratis) bij Historyland zou begeleiden. Het zou de onderhoud van de Listermotor en het opzetten van een expositiehoekje en eventueel herdenkingen betreffen. Wij hebben het vermoeden dat het solistische gedrag van de Historyland-directeur, ondanks de duidelijke afspraken daarover, achteraf er de oorzaak van is dat hij liever geen inmenging van buitenaf toestaat, dit ook, ondanks privégeld van mij (aanschafkosten sloep). We moeten blij zijn dat de reddingssloep niet meer in weer en wind ligt en er ons verder niet mee bemoeien. Onze commissie is enkele jaren geleden, wegens irrelevantie, opgeheven. Helaas kan ik er, na al die moeite, niets anders van maken. Met vriendelijke groet, Ed van Lierde.

**Grondlegger Willem Ruys J.D. Zn. met zijn vlag en eerste zeilschip,
het barkschip: 'Cornelis Wernard Eduard' - 1839**

